

Älykaupunki kaupunkilaisille

Kehitysohjelman vuosikatsaus
Kh keko, 29.4.2024

ARRIVING IN:

02
MIN

58
SEC

TRAM STOP

KESKUSTORI A

MAY 27
15 C°

TAMPERE.
FINLAND

Tehtävänä Tampereen strategian toteuttaminen

”Perustamme toimintamme luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon. Vahvistamme määrätietoisesti ennakointia johtamisessa ja päätöksenteossa.

Olemme paras kaupunki tarjoamaan automaattisia ja ennakoivia palveluja kuntalaisille.

Hyödynnämme rohkeasti digitalisaation mahdollisuudet palvelujen kehittämisessä.”

Rohkeasti uudistuva kaupunki   Tulevaisuuden edelläkävijä

**Kehitysohjelman visio:
Ihmisten Tampere – Älykkäämpi Tampere**

Toiminnan viitekehys:

Ihmiskeskeinen ja eettinen datan ja tekoälyn hyödyntäminen osaksi kaupungin perustoimintaa

Digikompassin paikallisen soveltamisen avulla kiinnitytään digitalisaatiokehitykseen alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti.

Kehitämme ratkaisuja yhdessä ihmisten, tutkimusyhteisöjen, yritysten ja muiden kaupunkien kanssa paikallisesti ja kansainvälisesti.

Tuemme osaamisen ennakointia ja organisaation kyvykkyyttä ratkaisujen toteuttamisessa.

OSAAMINEN

JULKISET PALVELUT

Rakennamme palvelumme ihmisten ja yritysten tarpeisiin. Hyödynnämme työssä dataa ja tekoälyä.

Käytämme ennakoivaa analytiikkaa suunnittelun ja johtamisen tukena.

Ensimmäiset data palveluna -konseptit ovat yritysten saatavilla.

INFRASTRUKTUURIT

Meillä on systemaattinen järjestelmä ja osaaminen datan ja tekoälyn hyödyntämiseen sekä hallintaan koko kaupungin toiminnassa.

Hyödynnämme uusia tietoliikennetähtäjä ja uutta teknologiaa (mm. 5G, reunalaskennat) datatalouden tueksi.

Mahdollistamme uusimman infrateknologian kehittämistä ja siihen liittyviä kokeiluja kaupungissa.

YRITYKSET

Kehitämme yritysten kanssa uutta liiketoimintaa datan ja tekoälyn tuoman tiedon pohjalta.

Älykäs ja kestävä Tampere herättää kansainvälistä huomioita.

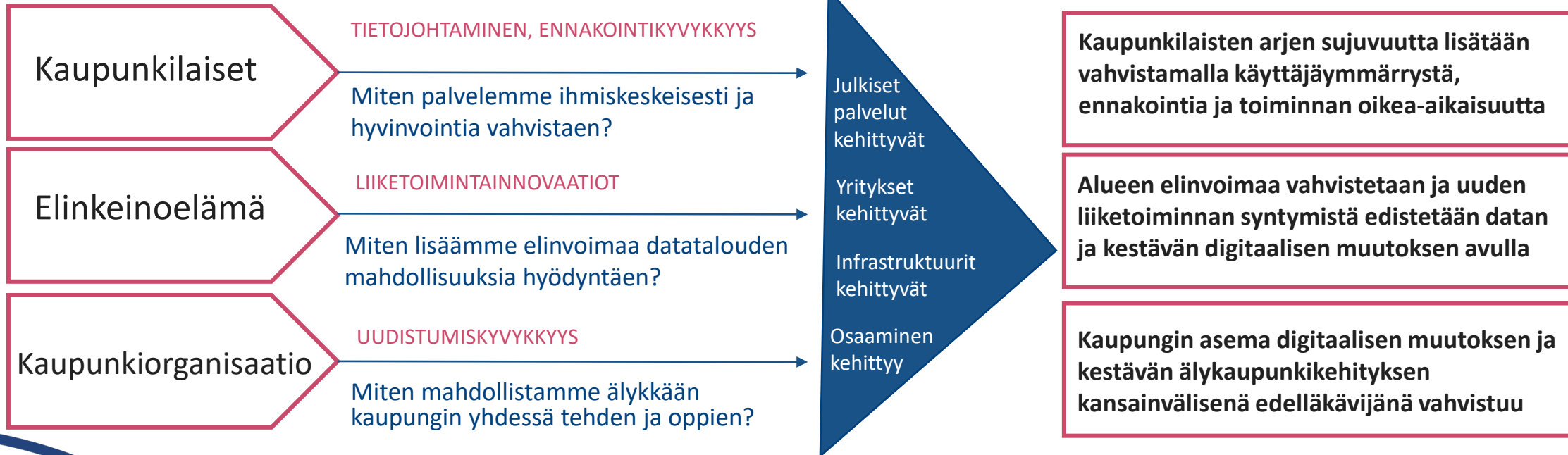
Muutoksen toteuttaminen

ÄLYKAUPUNKI KAUPUNKILAISILLE -KEHITYSOHJELMA

KOHDERYHMÄ

KEHITTÄMISHAASTE

HYÖTYTAVOITE

Kestävän kaupungistumisen reseptejä

Tavoitteenamme on rakentaa kestävä ja toiminnallinen kaupunkiympäristö hyödyntämällä dataa ja tekoälyä, IoT-alustaratkaisuja sekä digitaalisia kaksosia.

Turvalliseksi koettu kävelijöiden keskusta

Tavoitteenamme on parantaa asukkaiden ja keskustassa vierailevien kävelykokemusta, jotta he voivat liikkua vapaasti, inspiroituen, sujuvasti ja turvallisesti.

Kasvun ja opin polku

Tavoitteenamme on löytää uusia tapoja käyttää dataa ja luoda yhteinen ymmärrys lasten ja nuorten maailmassa tapahtuvista ilmiöistä.

Datasta palveluja yritysten tueksi

Tavoitteenamme on ennakoivat ja kohdenetut yrityspalvelut, jotka hyödyntävät dataa, tekoälyä ja automaatiota. Palvelut tuovat datan ja älykkään teknologian yritysten käyttöön ajantasaisesti, turvallisesti ja laadukkaasti.

International and Inclusive City

Tavoitteenamme on sujuvat, ihmiskeskeiset maahanmuuttajien palvelut älykkäiden teknologisten työkalujen ja tehokkaan datanhallinnan avulla, organisaatioiden välisellä yhteistyöllä.

Lippulaivat

Mittarit

ÄLYKAUPUNKI KAUPUNKILAISILLE -KEHITYSOHJELMA

KOHDERYHMÄ

HYÖTYTAVOITE

MITTARI 2023-2025

MITTARIN OSATEKIJÄT

Kaupunkilaiset

Kaupunkilaisten arjen sujuvuutta lisätään vahvistamalla käyttäjäymmärrystä, ennakointia ja toiminnan oikea-aikaisuutta

Käyttäjäkokemus uusissa älykkäissä palveluissa

- Uusien palvelujen käyttäjät ja heidän palvelukokemuksensa

Elinkeinoelämä

Alueen elinvoimaa vahvistetaan ja uuden liiketoiminnan syntymistä edistetään datan ja kestävän digitaalisen muutoksen avulla

Älykaupunkikehityksen hyödyntäminen kansainvälisenä kilpailutekijänä

- Seudun yritysten digitalisaatiokyvykkyyksien (data ja AI) vahvistaminen
- Datatalouden tuotteiden leviäminen uusille markkinoille
- Strateginen vienninedistämisen tuki
- Yritysten kokemus uusista liiketoimintamahdollisuuksista

Kaupunkiorganisaatio

Kaupungin asema digitaalisen muutoksen ja kestävän älykaupunkikehityksen kansainvälisenä edelläkävijänä vahvistuu

Lisää kaupunkitasoisia edellytyksiä kestävän älykaupungin tekemiselle

- Tekoälyn käytön eettiset periaatteet ja hallintamalli Tampereen kaupunkiorganisaatiolle
- Oppimisen ja uudistamiskyvyn tukeminen
- Muutostoinnisto-malli käynnistetty
- Työntekijäkokemus kehitysohjelman toimintaan osallistuvissa yksiköissä (Lippulaivat)
- Osa globaaleja verkostoja Citiverse-kehityksessä
- Tampereen näkyvyys kansainvälisissä alan foorumeissa

Etenemisen tilanne 1/3

HYÖTYTAVOITE: Kaupunkilaisten arjen sujuvuutta lisätään vahvistamalla käyttäjäymmärrystä, ennakointia ja toiminnan oikea-aikaisuutta

MITTARI: Käyttäjäkokemus uusissa älykkäissä palveluissa

Toteuma 2023

- Ihmisvirtoja keskusta-alueella kuukautta etukäteen ennustava Tampereen Pulssi –palvelu julkaistiin toukokuussa. Palvelun on ottanut käyttöön ensimmäisen puolen vuoden aikana yli 100 yritystä, käyttäjäpalautte siinä on ollut erinomaista ja kansainvälinen kiinnostus suurta. Palvelun jatkekehitys on aktiivisesti käynnissä niin maantieteellisen alueen laajennuksen kuin ominaisuuksien osalta.
- Marraskuun lopussa julkaistiin International House Tampereen sivuilla maahan muuttavia neuvova Chatbot Tam. Käyttäjälautetta kerätään systemaattisesti, ja Tam on tarkoitus yhdistää jatkossa Kamu-botin (Migri), Kela-Kelpon (Kela) ja Aino-botin (Business Finland) kanssa turvallisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Etenemisen tilanne 2/3

HYÖTYTAVOITE: Alueen elinvoimaa vahvistetaan ja uuden liiketoiminnan syntymistä edistetään datan ja kestävän digitaalisen muutoksen avulla

MITTARI: Älykaupunkikehityksen hyödyntäminen kansainvälisenä kilpailutekijänä

Toteuma 2023

- Digitalisaatioymmärrystä kasvattava Älykkäämpi Organisaatio –koulutuskokonaisuus järjestetty seudun yrityksille, osallistujia yli 800
- Smart City Expo & World Congress –tapahtumassa Barcelonassa vienninedistäminen yhdessä yhdeksän yrityksen kanssa; tapahtumasta kansainvälinen älykaupunkipalkinto Tampereelle ja yrityksille merkittävää näkyvyyttä osana Pohjoismaiden messualueetta sekä puheenvuoroissa. Tampereen Pulssista useita osto- ja yhteistyökyselyitä.
- Aktiivinen työskentely Smart City Innovation Cluster (SCIC) -osuuskunnassa, jossa yhteistyö Business Finlandin kanssa neljässä vientikokonaisuudessa: Los Angeles, Nusantara, Madrid Nuevo Norte ja Japani, sekä kansainvälinen vaikuttamistyö kaupunkien välisissä OASC ja Smart Community -verkostoissa
- Strateginen yhteistyö Nokian ja Microsoftin (Suomen ja globaalien yksikön) kanssa syveni
- Käynnistetty suunnitelman mukainen Datatalouden selvitystyö (5 osaprojektia)
  - Esiselvitys kaupungin omasta dataomaisuudesta on tehty, perusteellinen kuvaaminen jatkuu tietohallinnossa osana datastrategian toteutusta
  - Datatalouden uusia konsepteja kehitetty kolme kaupungin eri palvelualueilta: Tampereen Pulssin jatkokehitys, Elämystalouden pilotti museokeskus Vapriikin kanssa sekä kaupunkiympäristön palvelualueelle rakennetun ympäristön dataan liittyen. Lisäksi tuotettu roolipohjainen viitekehys datatalouden toimijuudesta, josta jalostetaan datatalouden toimintamallin kuvaus vuoden 2024 aikana.
  - Käynnistetty seudullisen datatalouden potentiaalinen skenaariotyö, joka valmistuu vuoden 2024 ensimmäisen puoliskon aikana.
  - Tehdyn selvityksen mukaan noin 2/3 yrityksistä ei vielä jaa dataansa muille mutta hyödyntää itse muiden dataa ja näkee dataekosysteemin arvon. Yhteistyö Sitran ja Business Finlandin datatalousohjelmien kanssa on aloitettu yritysten aktivoimiseksi useilla yhteistoimilla.

Yle

Tampere

Tampere tuli ykköseksi älykaupunki-tapahtumassa – Ihmisten liikkumista ennustetaan viikkoja etukäteen

Tampere voitti maailman suurimman älykaupunkitapahtuman palkintogaalassa. Teknologiaa kehittämällä pyritään tekemään palveluista toimivampia.

Jaa Tallenna Kommentoi

Tampere palkittiin tavoista valjasta älyteknologiaa sujuvoittamaan kaupunkilaisten ja yritysten arkea. KUVA: SUOMEN ELÄKÄVUO 07

Neea Virlander
13.11.2021

Aamulehti

TAMPEREEN kaupunki voitti 8. marraskuuta ensimmäisen palkinnon Barcelona Smart City World Congressin palkintogaalassa, joka on maailman suurin älykaupunkitapahtuma.

Tämä vuosi oli kolmas kerta, kun Tampere oli tapahtuman finaalisissa.

"Saatiin pari viikkoa aikaisemmin tietää, että ollaan kolmen parhaan joukossa", finaalisissa, niin rohjettiin uskaltaa toivoa sitä, että voitto tällä kerralla tulee", Tampereen elinvoiman ja kilpailukyyn palvelualuejohtaja Teppo Rantanen sanoo.

Aamulehti

Teknologia

Tampere nappasi merkittävän kansainvälisen älykaupunkipalkinnon – kiitosta sai erityisesti keskittyminen asukkaiden ja yritysten tarpeisiin

Tampere on kehittänyt muun muassa sovelluksen, jonka avulla yritykset voivat ennakoita ihmisten liikkumista Tampereen keskustassa. Dataa on hyödynnetty myös kansainvälisten osaajien kotouttamisessa.

Ruuhke juttu 2:55

Tampere hyödyntää teknologiaa muun muassa ennakoitakseen sitä, miten ihmiset liikkuvat kaupungin keskustassa. Kuva: Kirsi Matson-Mäkelä / Yle

ANTTI PALOMAA

9.11.14.30

Tampereen kaupunki on saanut tärkeän kansainvälisen palkinnon työstään datan hyödyntämiseksi asukkaiden ja yritysten hyväksi.

Tampere sai tunnustuksen maailman suurimmassa älykaupunkitapahtumassa Barcelonassa. Kilpailuun lähetettiin yli 400 hakemusta 63 maasta.

Kilpailussa on eri kategorioita. Tampereen voitto tuli mahdollistavien teknologioiden kategoriassa, jossa muut finalistit olivat Taiwanin Kaoshiung ja Espanjan Libelium ja Zaragoza.

Tampere palkittiin sen monipuolisista tavoista valjasta älykäästä teknologiaa sujuvoittamaan kaupunkilaisten ja yritysten arkea. Tampereen kilpailuesityksessä korostuivat kaupungin älykkään datakeskuksen eli IoT-alustan monet käyttötavat aina turvallisuuksratkaisusta yritysten tukemiseen.

Tampereen kumppanina IoT-alustan hyödyntämisessä ja kehittämässä toimii Wapice Oy. Järjestelmä pohjautuu Wapicen kehittämään IoT-TICKET-alustaan.

Tampere herätti paljon huomiota Barcelonassa

Tampereen kaupungin elinvoiman ja kilpailukyyn palvelualueen johtaja Teppo Rantanen pitää palkintoa erittäin merkittävänä. Rantanen mukaan Tampere herätti paljon huomiota Barcelonassa.

– Ratkaisuja, joita olemme kehittäneet ja kehittämässä pidetään edelläkävijäratkaisuina ihan maailmanlaajuisesti.

Rantanen pitää Tampereen vahvuutena sitä, että teknologialla pyritään parantamaan ihmisten ja yritysten arkea.

Esimerkkinä Rantanen mainitsee sovelluksen, josta yritykset näkevät, miten ihmiset liikkuvat Tampereen keskustassa. Sovellus ennustaa ihmisten liikkeitä seuraavan 30 päivän aikana. Ennustus perustuu muun muassa historialliseen tietoon liikkumisesta, säätietoihin ja tuleviin tapahtumiin.

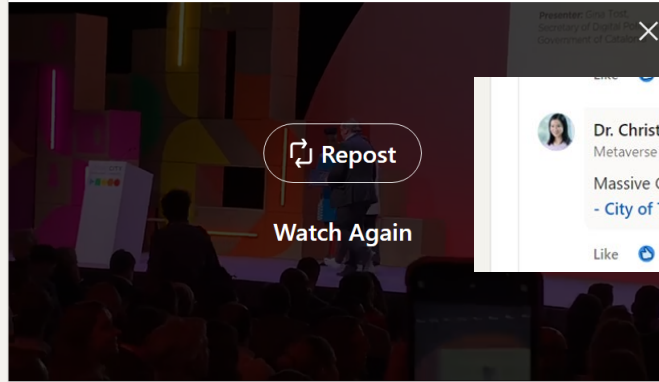
– Kaupan- ja ravintolalanpitäjät saavat tiedon ihmisvirroista ja pystyvät ennakoimaan muun muassa työvoiman tai raaka-aineen suunnittelua aiempaa paremmin, Rantanen kertoo.

Sovellus on osa Tampere.Finland-sovellusta.

Lisäksi Tampere on hyödyntänyt dataa muun muassa palvelujen luomiseksi kansainvälisten osaajien kotouttamisen tueksi. Myös lasten ja nuorten palvelujen tarvetta on pystytty analysoimaan aiempaa paremmin dataa avulla.

LinkedIn

We won! 🎉 Tampere won the first prize in the Enabling Technologies category at the Barcelona Smart City Expo & World Congress awards. This is the first reaction from city representatives and collaborating companies. 🇫🇮 ...see more

Repost

Watch Again

301 • 23 comments • 29 reposts

1mo

Like Comment Repost

Comment as Smart Tampere...

Karin Butot • 2nd
CEO, The Airport Agency France: creator of CONNECT Route Development Forum

congratulations and well deserved!

Like 1 Reply

3mo ...

1mo ...

Sergiu Catalina • 1st
Orange Inventory Project Lead

Congratulations 🎉

Like 1 Reply

1mo ...

Kari Hakala • 1st
Sales & Marketing Manager (SWANCOR) Co-Chairman Of Sales & Marketing Group at...

Fantastic achievement

Like 1 Reply

1mo ...

Roland van der Heijden • 2nd
program manager Digital City Rotterdam, city of Rotterdam, owner Van Der Heijden G...

Congratulations! A well deserved Award for a really innovative city in a meaningful way!

Like 1 Reply

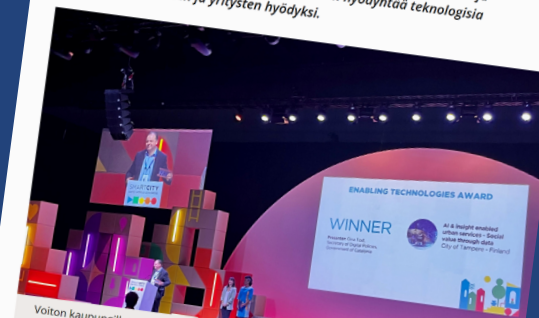
3mo ...

Tampere.fi

Tampereelle arvostettu voitto maailman suurimmassa älykaupunkitapahtumassa

Uutinen | 8.11.2023 20:06

Tampereen kaupunki voitti suomalaisittain harvinaisen ykköspalkinnon Barcelona Smart City World Congressin palkintogaalassa 8.11.2023, jonka muut finalistit olivat Taiwanin Kaoshiung ja Espanjan Libelium ja Zaragoza. Kaupunki sai tunnustusta tavastaan hyödyntää teknologisia ratkaisuja asukkaiden ja yritysten hyödyksi.

Voiton kaupungille toi älykkäiden ratkaisujen monistettavuus ja hyödynnettävyys, joiden avulla on saavutettu lisävoittoa tuottamien älyratkaisujen avulla.

Uutistoimisto Elina R Admin Toolbar quick search

Rakenne Asetukset Ryhmät Help Production Siteinprove

Tampere palkittiin sen monipuolisista tavoista valjasta älykäästä teknologiaa sujuvoittamaan kaupunkilaisten ja yritysten arkea. Kilpailuesityksessä korostuivat kaupungin älykkään datakeskuksen eli IoT-alustan monet käyttötavat aina turvallisuuksratkaisusta yritysten tukemiseen.

Tampereen kumppanina IoT-alustan hyödyntämisessä ja kehittämässä toimii Wapice Oy. Järjestelmä pohjautuu Wapicen kehittämään IoT-TICKET-alustaan.

Kydessä oli Tampereen kolmas vuorokauden palkintogaalassa.

Etenemisen tilanne 3/3

HYÖTYTAVOITE: Kaupungin asema digitaalisen muutoksen ja kestävän älykaupunkikehityksen kansainvälisenä edelläkävijänä vahvistuu

MITTARI: Lisää kaupunkitasoisia edellytyksiä kestävän älykaupungin tekemiselle

Toteuma 2023

- Tampereen kaupungin tekoälyn käytön eettiset periaatteet ja hallintamalli laadittiin monialaisena yhteistyönä. Ehdotuksesta käytiin keskustelu kuntalaisten (125 vastausta) ja kaupungin työntekijöiden (55 vastausta) kanssa, ja esitys on hyväksytty konsernihallinnon johtoryhmässä. Vuoden aikana valmisteltiin Tampereen johdolla AI4Citizens-hanke yhdessä mm. Helsingin ja Amsterdamin kaupunkien kanssa AI Actin käytännön toimeenpanon tueksi. Hanke sai positiivisen rahoituspäätöksen joulukuussa ja se käynnistyy huhtikuussa 2024.
- Kehitystyö pysyvän toimintamallin rakentamiseksi tukemaan kaupunkiorganisaatiota tekoälyn ja teknologioiden hyödyntämisessä on projektoitu (Uudistuva Tampere).
- Yksikköraajat ylittävää räätälöityä koulutusta on järjestetty vuoden aikana tekoälyn etiikasta, tekoälystä ja osaamismuotoilusta yli 70 asiantuntijalle
- Tampere otti aktiivisen roolin kaupunkien Metaversumin (Cityverse) kehittämisen edelläkävijänä: kesäkuussa julkaistu Metaverse Visio sai laajaa kansainvälistä julkisuutta ja sen myötä kutsun YK:n alaisen ITU:n Metaverse-työryhmään, Suomen kansallisen Metaversum-strategian laadintaan sekä pyynnön johtaa hankekonsortiota (mukana Rotterdam, Flanderin alue, Istanbul, Nokia ja IMEC) EU:n ensimmäisessä, edelläkävijöille suunnatussa Cityverse-rahoitushaussa.
- Rakennetun ympäristön digitaalisten kaksosten kaupunkitasoinen kehittäminen on käynnistynyt esiselvityksellä kaupunkitietomallin ja digikaksosten hyödyntämisestä sekä toteuttamalla erilaisia konseptitoteutuksia. Kehittämisen tarkempi suunnittelu sekä sen rahoittaminen ja muu resursointi on jo pitkällä.
- Työntekijäkokemus muutosta toteuttavissa yksiköissä on parantunut tai säilynyt lähes ennallaan
- Tampereen kaupunki oli onnistuneesti mukana COP28 Suomen paviljongin ja sen ohjelman toteutuksessa sekä Los Angelesissa Suomen konsulaatin järjestämässä yhteistyötilaisuudessa edustamassa suomalaista älykästä kaupunkia

Tampereen kaupungin tekoälyn eettiset periaatteet - valmisteluprosessi

Tampereen kaupungin tekoälyn eettiset periaatteet ovat:

Ihmiskeskeisyys ja osallisuus

- Dataa ja tekoälyä hyödynnetään kuntalaisten hyväksi ja tuetaan samalla kuntalaisten itsemääräämisoikeutta ja valinnanvapautta. Kaupungin on varmistettava, että tekoälyratkaisut edistävät kaikkien osallisuutta julkisiin palveluihin.

Kestävyys

- Tekoälyn tulee huomioida lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin vaikutukset ympäristölle, yhteiskunnalle ja taloudelle.

Läpinäkyvyys ja viestintä

- Tekoälyn hyödyntämisestä kunnan palveluissa tulee viestiä avoimesti. Kaupungilla on velvollisuus viestiä ymmärrettävästi tekoälyn tai algoritmin toimintalogiikasta.

Selitettävyys ja oikeudenmukaisuus

- Tekoälyn käytön tulee perustua oikeudenmukaisuuteen ja yhdenvertaisuuteen.

Vastuu ja luottamus

- Jokaisella tekoälyä hyödyntävällä palvelulla on selkeä vastuutaho ja -jako kaupungin sisällä.

Yksityisyys ja tietoturva

- Kuntalaisten yksityisyys suojataan kaikissa tekoälyratkaisujen prosesseissa.

Turvallisuus ja hallinta

- Tekoälyä hyödyntävien järjestelmien on oltava tietoturvallisia aina suunnittelusta käytön lopettamiseen.

Ihmisen kontrolli

- tekoälyratkaisut ovat ihmisen valvonnassa ja ihminen on viime kädessä aina vastuussa.

Kumppanuudet

- Tampereen kaupunki edellyttää myös yhteistyökumppaneiltaan vastuullista suunnittelua, kehittämistä ja palveluja tekoälyjärjestelmien osalta.

Pohja vastuulliselle tekoälyn hyödyntämiselle

Nosto kuntalaiskyselystä: ”Kaupunki edustaa ja mielestäni myös edunvalvoo kaupunkilaisiaan ja kaupunkiympäristöään. Eettiset periaatteet ja toiminnan poikkileikkaava vastuullisuus on ehdotonta julkiselle toimijalle, kaupungin pitäisikin erityisesti pitää huoli siitä että seudullinen tekoälykehitys ei seuraa vain bisneseuroja vaan palvelee kattavasti kaikkia kansalaisryhmiä.”

Nosto työntekijäkyselystä: ”Tekoäly itsessään ei ole hyvä tai paha, mutta sitä voidaan käyttää joko hyviin tai väriin tarkoituksiin. Tämän vuoksi tarvitaan ehdottomasti pelisäännöt ja eettiset periaatteet, joiden mukaan tekoälyä Tampereella käytetään. Lisäksi nämä periaatteet tulee viestiä kuntalaisille ja sidosryhmille selkeästi.”

Yhteenveto

Kehitysohjelma eteni vuonna 2023 tavoitteiden mukaisesti, paikoin jopa ylitti ne.

Kaikki Lippulaivat edistyivät merkittävästi, Lippulaivojen välinen yhteistyö lisääntyi ja toiminta laajeni uusiin yksiköihin kaupunkiorganisaatiossa.

Tampereen kansainvälistä tunnettavuutta lisäsivät erityisesti arvostettu Smart City World Award 2023 Enabling Technologies -kategoriasta sekä kevään aikana valmisteltu ja kesäkuussa julkaistu Metaverse Visio 2040.

Kovana mittarina huomionarvoista on Tampereen harppaus sijalle 19 kansainvälisessä vetovoimaiset kaupungit –arvioinnissa.

#19

Edelläkävijyyttä älykaupunkikehityksessä. Tampereen tunnettuus kansainvälisessä yhteisössä kehittyy myönteisesti.

Attractive Cities ranking kehitys:

2021: sija 53

2022: sija 43

2023: sija 19

“The main challenge for modern cities is how to become Attractive enough to both retain brilliant brains and draw talented citizens and investors. This will be fundamental for cities that want to play a role in the 4th Industrial Revolution. All of the most prosperous cities have undergone a profound social transformation due to the past industrial revolutions. In all of them, a surge of new disruptive technology affecting the way we work, manufacture, trade, and develop human activity has attracted talented citizens. In addition, this new technology brings with it the creation of highly qualified and well-paid jobs, which then, pushes any given city’s attractiveness to new heights. With rampant new technology in place and talented people developing it, we only have to provide them with a place to connect, engage and encounter each other: THE CITY. “

[WorldWide Observatory for Attractive Cities \(firabcn.es\)](https://firabcn.es)

City	Country	AREA	RK23	RK22	DIFF 23-22	TREND	
Oslo	Norway	Western Europe	1	4	↑ 3	↑	10
Bern	Switzerland	Western Europe	2	16	↑ 14	↑	2
Stavanger	Norway	Western Europe	3	3	→ 0	↑	19
Bergen	Norway	Western Europe	4	1	↓ -3	↑	23
Copenhagen	Denmark	Western Europe	5	11	↑ 6	↑	14
Abu Dhabi	United Arab Emir	Middle East	6	13	↑ 7	↑	102
Dubai	United Arab Emir	Middle East	7	18	↑ 11	↑	98
Taipei	Taiwan	China Extended	8	52	↑ 44	↑	96
Aarhus	Denmark	Western Europe	9	5	↓ -4	↑	22
Rotterdam	Netherlands	Western Europe	10	46	↑ 36	↑	8
Basel	Switzerland	Western Europe	11	41	↑ 30	↓	-2
Berlin	Germany	Western Europe	12	32	↑ 20	↓	-6
Göteborg	Sweden	Western Europe	13	8	↓ -5	↓	-3
Den Haag	Netherlands	Western Europe	14	39	↑ 25	↑	43
Amsterdam	Netherlands	Western Europe	15	30	↑ 15	↑	6
Zurich	Switzerland	Western Europe	16	27	↑ 11	↓	-13
Cologne	Germany	Western Europe	17	53	↑ 36	↑	12
Melbourne	Australia	Asia-Pacific	18	9	↓ -9	↓	-17
Tampere	Finland	Western Europe	19	43	↑ 24	↑	48
Hamburg	Germany	Western Europe	20	60	↑ 40	↑	3
Helsinki	Finland	Western Europe	21	49	↑ 28	↑	31
Eindhoven	Netherlands	Western Europe	22	65	↑ 43	↑	11
Stuttgart	Germany	Western Europe	23	59	↑ 36	↑	20
Vienna	Austria	Western Europe	24	54	↑ 30	↓	-10
Malmö	Sweden	Western Europe	25	40	↑ 15	↓	-8
Geneva	Switzerland	Western Europe	26	24	↓ -2	↓	-10
Oulu	Finland	Western Europe	27	45	↑ 18	↑	36
Luxembourg	Luxembourg	Western Europe	28	62	↑ 34	↑	4
Munich	Germany	Western Europe	29	66	↑ 37	↑	11
Montreal	Canada	North America	30	48	↑ 18	↓	-23
Sydney	Australia	Asia-Pacific	31	2	↓ -29	↓	-23
Manchester	United Kingdom	Western Europe	32	34	↑ 2	↓	-6
Las Vegas	United States	North America	33	14	↓ -19	↑	49
Glasgow	United Kingdom	Western Europe	34	42	↑ 8	↑	14
Stockholm	Sweden	Western Europe	35	47	↑ 12	↓	-30
Adelaide	Australia	Asia-Pacific	36	25	↓ -11	↓	-34
Frankfurt	Germany	Western Europe	37	55	↑ 18	↓	-2
Edinburgh	United Kingdom	Western Europe	38	50	↑ 12	↓	-4
Houston	United States	North America	39	10	↓ -29	↓	-2
Ottawa	Canada	North America	40	44	↑ 4	↓	-16

Talous

Älykaupunki kaupunkilaisille –kehitysohjelman toteutunut vuosikate 2023 on **1,341 milj. euroa**. Toteuma on 0,051 milj. euroa muutettua talousarviota suurempi. Ylitys johtuu valtaosin henkilöstömenoihin kuuluvasta lomapalkkavelasta, joka on kehitysohjelman rakenteesta, toiminnasta sekä laskutavan käytännöistä johtuen vuonna 2023 suuri. Lomapalkkavelka puretaan kustannuspaikalta joulukuussa 2024 tilinpäätöksen yhteydessä.

EU:n rahoitushauissa onnistuttiin erinomaisesti niin sisältöjen, kumppaniverkoston kuin talouden näkökulmasta. Huhtikuussa varmistui 0,7 milj. euron Horisontti-rahoitus WeGenerate-hankkeelle, Lippulaivalle 4 (Strateginen hankekehitys). Joulukuussa taas AI-kehittämiseksi Interreg Europesta yhteensä noin 0,6 milj. euroa kaupunkien väliselle vertaisoppimiselle (AI4Citizens 0,4 milj. euroa) ja yritysten osaamisen kehittämiseksi (EmbrAlsme 0,2 milj. euroa).

Saatuja rahoituksia käytetään älykaupunkikehityksen tarpeisiin: Horisontti-rahoitus mahdollistaa digitaalisten kaksosten kehitystä, jota hyödynnetään mm. Asemaseudun suunnittelu- ja valmistelutyössä. Interreg-rahoituksella tuetaan kaupunki- ja seututasoista tekoälyn hallintaa ja hyödyntämistä. Rahoituskaudet jatkuvat kehitysohjelman jälkeiselle ajalle, vuosiin 2027-2028.

Marraskuun lopussa jätettiin Digital Europe -ohjelman Cityverse-hakuun noin 1 milj. euron rahoitushakemus Eurooppalaisen Metaversumin (Citiverse) strategiseen kehittämiseen x-CITE eXpanding the CitiVerse with Extended City Reality -projektilla. Rahoituspäätös on luvattu julkistaa viimeistään kesäkuussa 2024.

Painopisteet vuodelle 2025

- Uusia palveluja, ja julkaistuista palveluista eteenpäin kehitettyjä versioita kaupunkilaisille Lippulaivoista
- Tampereen kaupungin ensimmäisten Metaversum-pilottien valmistuminen ja mahdollisen Citiverse-hankkeen (x-CITE) toteutuksen käynnistyminen
- Muutostoimisto-mallin käynnistyminen osana jatkuvaa toimintaa tukemaan henkilöstön osaamista hyödyntää uusia teknologioita ja tekoälyä omassa työssään
- Kehitysohjelman ulkoisen arvioinnin valmistuminen, ohjelman hallittu päättäminen ja kehitystyön sujuvan jatkon varmistaminen

Kiitos.

Teppo Rantanen
teppo.rantanen@tamperere.fi

Outi Valkama
outi.valkama@tamperere.fi